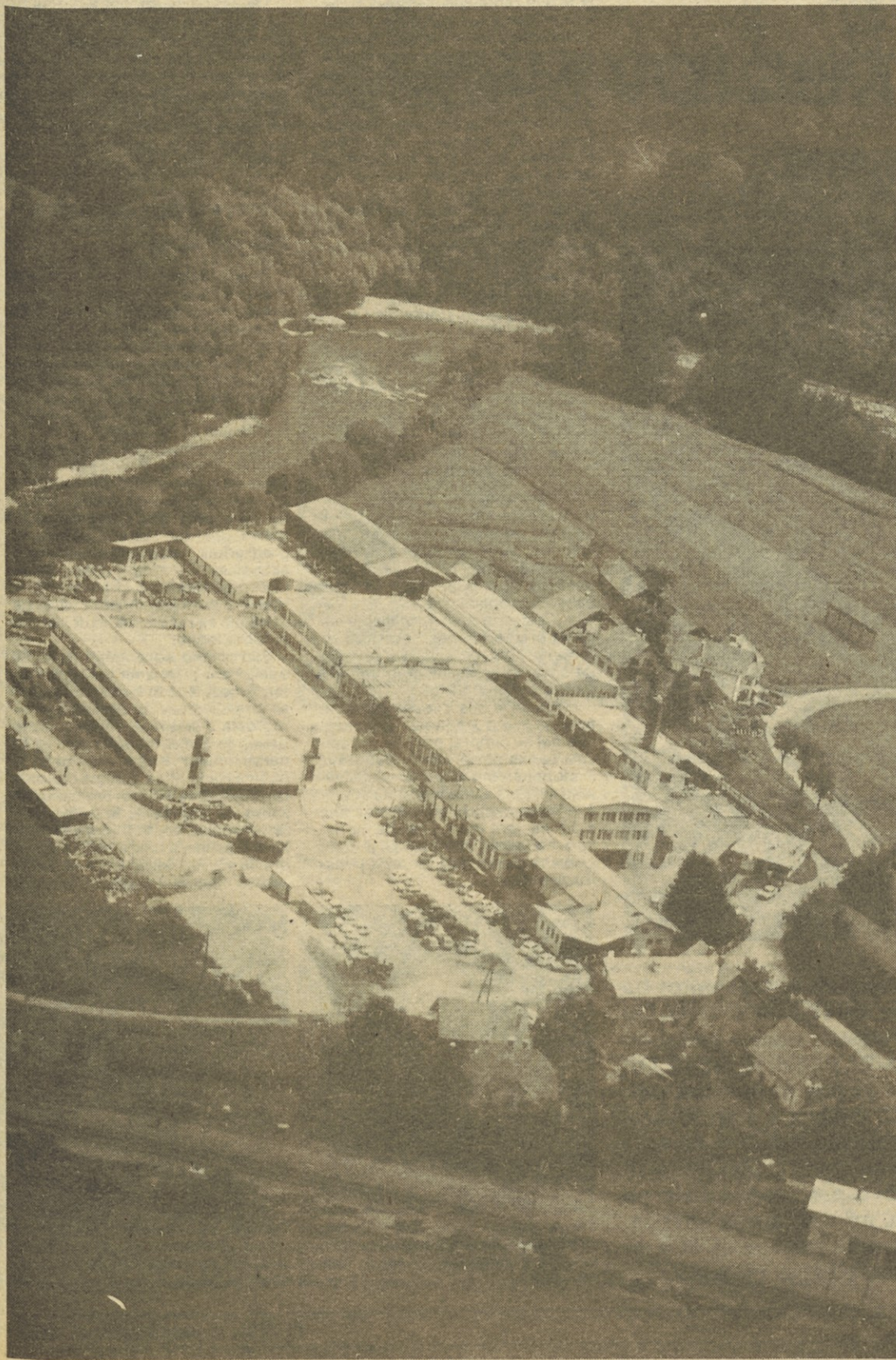

Iskra

Otoških 25 let

Delavci Iskre Kibernetike, Tovarne merilnih Instrumentov Otoče praznujemo letos srebrni jubilej naše tovarne v delovnem duhu in z novimi delovnimi uspehi. Veselimo se nove sodobne opreme, s katero bomo posodobili proizvodnjo v novi proizvodni hall.

Z rezultati dela dokazujemo, da se z dobrim delom, z zadovoljevanjem zahtev tržišča in s hitrim prilagajanjem le-temu, dá tudi danes, v teh kritičnih gospodarskih razmerah, doseči dokaj ugodne finančne in ekonomske učinke in svoje delo oplemenititi z novim investiranjem.

Ne smemo se usvajati z že osvojenimi programi in tehnologijami, zato moramo osvajati vedno nove, zahtevnejše, sodobnejše in tehnološko dovršene izdelke, kar bo zahtevalo od nas še naprej velika vlaganja. Le tako bomo lahko ohranili in povečali svoj delež na domačih in tujih trgih.

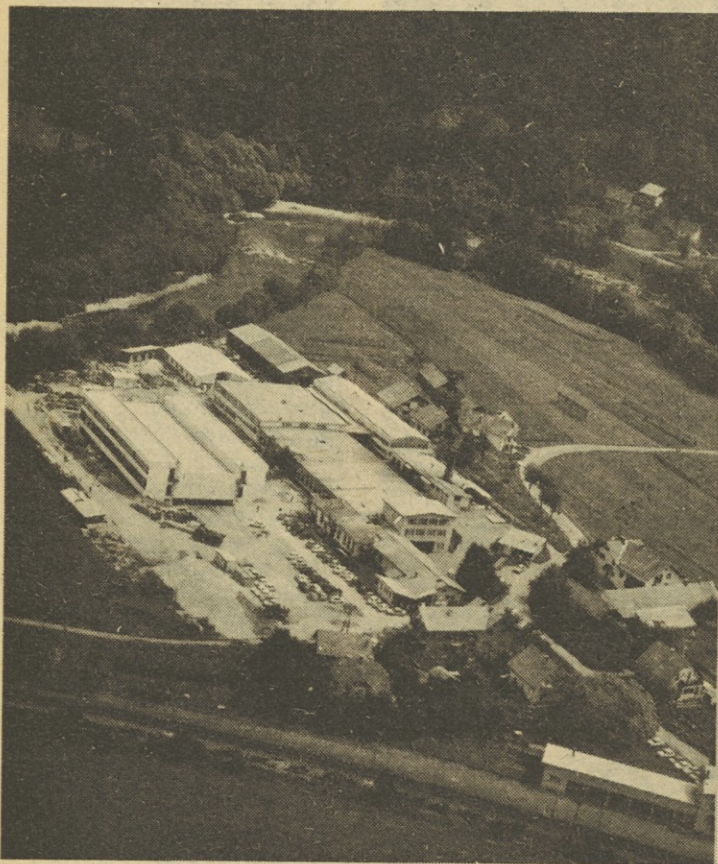
Tovarna smo ljudje. Ves razvoj je tako odvisen od naših ambicij po pridobivanju novih znanj in spoznanj, od hitrega uvajanja novih znanstvenih in tehnoloških dosežkov v naše izdelke. Nadaljnji razvoj je odvisen od zagnanosti vseh nas. Rezultati takšnega dela nam bodo omogočili boljše življenje in delo v tovarni kakor tudi v prostem času.

Smo zanimivo in odprto delovno okolje v veliki družini Iskre, ki z jasno opredeljenimi cilji stopa v prihodnost.

Pridružite se nam pri osvajanju znanja za prihodnja leta.

Jože Jelenc

25 let Tovarne merilnih instrumentov Otoče

V kroniki Iskrine tovarne merilnih instrumentov bo 29. avgust 1986 ostal zapisan s srebrnimi črkami. Ob 25-letnici so v Otočah odprli novo, sodobno opremljeno proizvodno halo. Za nadaljnji razvoj Tovarne merilnih instrumentov je bila ta naložba odločilnega pomena, saj so bili delavci v stari tovarni zelo utesnjeni, imeli so tudi premalo sodobne opreme za izdelavo zahtevnih sestavnih delov in elektronskih merilnih instrumentov. Z novo proizvodno halo so dobili v treh etažah ca. 3.500 m² uporabnih površin, katere bodo skoraj vse namenili proizvodnji, 500 m² pa tehničnim službam, oz. razvojnemu oddelku.

Iskra Kibernetika

Ob srebrnem jubileju otvoritev sodobne proizvodne hale

V novih prostorih bodo uredili montažo instrumentov z vrtljivim železom, montažo univerzalnih in digitalnih instrumentov, regulatorjev in pretvornikov ter montažo tiskanih vezij. V kletnih prostorih pa bodo sodobna merilnica, navijalnica, tiskarna, temnica, pakirnica z odpremo in skladišča. Posebno pomembno je, da so kupili tudi veliko sodobne opreme za proizvodnjo in sestavljanje tiskanih vezij, za izdelavo zahtevnih mehanskih sestavnih delov ter razvojno in kontrolno-merilno opremo. Skupna vrednost nabavljene opreme znaša brez carine 1,2 milijona dolarjev. Naložba je naravnana v rekonstrukcijo in posodobitev obstoječe proizvodnje, kar bo Instrumentom omogočilo sodobne tehnološke postopke, povečanje proizvodnje, izboljšanje delovnih razmer ter varnosti pri delu. Tovarna instrumentov je že sedaj pomemben izvoznik, zato upravičeno pričakujejo občutno povečanje izvoza na konvertibilna tržišča.

Večji del nove opreme bo avtomatiziran, zato v Otočah pričakujejo tudi večjo storilnost ob minimalnem povečanju števila zaposlenih, kot tudi večjo kakovost izdelkov. Taka usmeritev je nujna, če hočejo Instrumenti še naprej tako uspešno proizvajati in poslovati ter izvažati sodobne instrumente. Pri tem je pomembno, da tovarna z lastno tehnologijo ni odvisna od tujih licenčnih partnerjev.

Štiriodstotna poprečna letna rast izvoza instrumentov je precej nižja od rasti celotne proizvodnje. Pomembna pa je sprememba deleža kooperacijskega izvoza, ki se je gibal med 30 in 45%, v zadnjih letih pa se je zmanjšal na 20 do 25%. Večja proizvodnja in izboljšanje strukture izdelkov bo Tovarni instrumentov omogočilo večjo prodajo doma in na tujem, predvsem pa v državah v razvoju.

Naložba je bila izvozno usmerjena in je imela prednost. »Z investicijo naj se čimprej prične«, je zapisala banka po sprejemu elaborata. Podobni so bili tudi vtisi predstavnikov IFC. Ta mednarodna finančna korporacija je podprla naložbo s 3,7 milijoni mark posojila za nakup sodobne opreme, ki je zelo pomembna za vitalni razvoj Instrumentov.

Nova proizvodna hala je bila zgrajena v predvidenem času — v enajstih mesecih — in le z malenkostnimi podražitvami. Skupno 347 milijonov dinarjev je zagotovila Iskra, 376 milijonov je bilo posojila IFC, 321 milijonov je posodila Ljubljanska banka, za 8,8 milijona dinarjev pa je bilo blagovnega posojila. Gradbena dela so stala 375 milijonov dinarjev, vse drugo so stroji in oprema.

Linija elektronskih tehnologij že obratuje, v naslednjih dveh mesecih pa bodo namestili še preostalo opremo, katere skupna vrednost je 3,7 milijonov mark. Naložba se bo povrnila v petih letih. Poleg dinarskega obroka bodo morali letno odplačati še 300 tisoč dolarjev, kar predstavlja desetino vrednosti letnega izvoza Instrumentov.

Slavnostna otvoritev ob jubileju

Delavci Iskrine tovarne merilnih instrumentov v Otočah so jubilej proslavili v petek, 29. avgusta 1986. Po pozdravnem govoru Eda Zaplotnika, predsednika delavskega sveta TOZD, je nove prostore odprl Bojan Grohar, delavec iz poskusne delavnice Instrumentov, dobitnik priznanja inovator leta občine Radovljica za leto 1985.

Na slovesnosti so o 25-letnem razvoju tovarne v Otočah, predvsem pa o pomembni delovni zmagi, spregovorili Jože Jelenc, direktor Instrumentov, Peter Kobal, glavni direktor Iskre Kibernetike, predsednik radovljiške občinske skupščine Bernard Tonejc. Slavnosti govornik pa je bil Erik Vrenko, predsednik Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo.

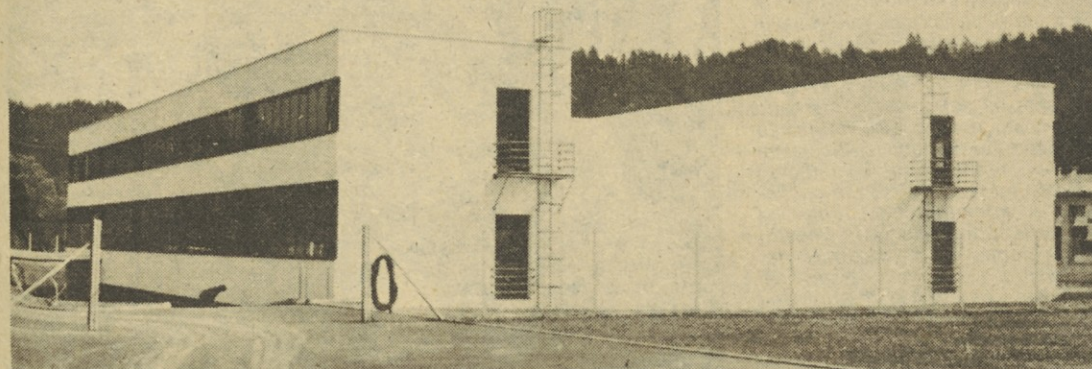
Slavnostno so podelili tudi več odlikovanj in priznanj. Anica Fajfar, Ernest Noč in Ivanka Sodnikar so prejeli državno odlikovanje — red dela s srebrnim vencem. Jože Koselj je prejel medaljo zaslug za narod, Peter Kobal pa medaljo občine Radovljica. Častne diplome Iskre Kibernetike so prejeli: Jože Konc, Andrej Mehle in Anton Štular. Podelili so tudi pohvale delavskega sveta Iskre Kibernetike, dobili so jih: Miro Albinini, Jože Jelenc, Janez Pogačnik, Inštitut

Slavnostni govornik Erik Vrenko, predsednik Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo

Pomembno delovno zmago in razvoj Tovarne merilnih instrumentov je orisal Jože Jelenc, direktor TOZD

Nova proizvodna hala je bila zgrajena v enajstih mesecih

Jožef Stefan in SGP Gradbincev Kranj. Jože Langus, Jože Pogačnik in Ilija Stipanovič so prejeli pohvale glavnega direktorja Kibernetike. Štirinajstim prizadevnim delavcem in organizacijam pa so podelili priznanja delavskega sveta TOZD Instrumenti. Jubilanti dela so dobili priznanja in značke.

V kulturnem programu pred otvoritvijo in na proslavi 25-letnice Instrumentov so sodelovali pevci Iskrinega mešanega pevskega zbors in recitatorka. Popoldne se je slavje nadaljevalo na pikniku pri Trnovcu v Zg. Dupljah.

A. Boc

Fotografije: I. Okršlar

Iz govora Erka Vrenka

»Dovolite mi, da v imenu izvršnega sveta skupščine socialistične republike Slovenije pozdravim vse, ki ste se ob proslavi 25-letnice tovarne merilnih instrumentov v Otočah zbrali, da skupaj spoznamo in slovesno obeležimo otvoritev razširitvene investicije, s katero si delavci v Otočah povečujete delovne površine, s tem pa omogočite tudi izpopolnitev tehnologije in organizacije proizvodnje ter upravljanja.

Gre za pomemben dogodek v razvoju in prestrukturiranju proizvodnje na področju elektronske merilne tehnike in zato v imenu IS čestitam vsem delavcem temeljne organizacije instrumenti Otoče in

Novo proizvodno halo je odprl Bojan Grohar, dobitnik priznanja inovator leta občine Radovljica

vseh drugih temeljnih organizacij v Kibernetiki in drugih delih Iskre, ki so s svojimi odločitvami prispevali k uspešni izgradnji novega objekta.

S takim gospodarjenjem izkazuje, da ste v razvoju svojega združenega dela že dosegli tisto

razvojno stopnjo, v kateri z boljšim organiziranjem tehnologije in razvojne nadgradnje kot pomembne sestavine učinkovitejšega upravljanja zagotavljate v svojem poslovanju večjo prilagodljivost tržnemu povpraševanju, s tem pa si odpirate boljše možnosti za zagotavljanje socialne varnosti z dobrimi rezultati lastnega dela. Na ta način odpirate tudi trajnejše pogoje polne produktivne zaposlenosti v tem delu naše lepe dežele, s tem pa tudi trajnejše perspektive naraščanja osebnega in družbenega standarda.

Stavbe so brez dvoma pomembne sestavine proizvodnega sistema, vendar bi bilo zgrešeno, če bi v današnji proslavi videli le malikovanje nove stavbe. V Otočah ste namreč 25 let razvijali zlasti odnose med ljudmi v proizvodnji in skušali razvijati vse ostale organizacijske sestavine, ki so nujne za napredno blagovno proizvodnjo. Zaradi tega bi rad poudaril, da je treba tudi danes ob otvoritvi novih delovnih prostorov videti zlasti spremembe v organiziranju upravljanja in opremljanju tehnologije,

brez česar danes ne moremo več obstati na svetovnem trgu.

Iskra, ki je največji izvoznik v Sloveniji in eden izmed najpomembnejših v Jugoslaviji se že od nekdaj spopada s konkurenco na svetovnem trgu. Nrranje spremembe v Iskri, ki smo jim priča tudi tukaj v Otočah in, ki vodijo k večji organizacijski in programski prilagodljivosti, izražajo Iskrino odločenost, da hoče ostati vsidrana na svetovnem trgu tudi v prihodnosti in osvojiti tudi bistveno večji delež na tem trgu. Taka naravnost je danes edino sprejemljiva in nujna zaradi tega, ker je značaj naše gospodarske krize v zadolženosti konvertibilnim denarjem.

Delavce Instrumentov in številne goste je pozdravil tudi Peter Kobal, direktor DO Iskra Kibernetika

Predsednik Skupščine občine Radovljica Bernard Tonejc je spregovoril o pomenu Iskrine tovarne v družbenopolitični skupnosti

Danes močno narašča tudi povpraševanje po kadrih z inovacijskim znanjem in raziskovalnimi sposobnostmi, ki se morajo vključevati neposredno v delovne organizacije čim bliže organiziranja blagovne proizvodnje. V to nas neusmiljeno silijo procesi v razvitih deželah, kjer se tehnološka prenova v glavnem odvija le še prek natančno planiranih razvojnih projektov, s katerimi se zagotavlja usodna naglica pri prenosu znanja iz znanstvenoraziskovalne sfere v tehnološko proizvodno prakso. Da bi družba kar se da hitro ustvarila splošne pogoje za pospešitev takih

(Dalje na 4. in 5. strani)

procesov tudi v našem gospodars-
tvu, smo v naši razvojni strategiji
dali velik poudarek izobraževanju
in znanosti. Obe dejavnosti sta
danes predmet posebne družbene
pozornosti, da bi se kljub izredno
zaostrenim gospodarskim razme-
ram ti dve dejavnosti razvijali v
skladu z našimi razvojnimi interesi,
ostali del razvitega sveta in po-
večati ustvarjalno inovacijsko spo-
sobnost. V skladu s tem bodo šole
dajale širšo izobrazbo in vzgajale
za obvladovanje problemov. Zna-
nost pa mora postati proizvajalec
novih proizvodov in se potrjevati z
vzgojo inovacijskega kadra, ki bo
neposredno prevzemal odgovor-
nost in bremena tehnološke druž-
bene prenove. Večje naložbe v
znanost, ki jih je slovensko zdru-
ženo delo sprejelo kot planski
cilj, bodo opravičene, ko bodo
raziskovalci iz znanosti prehajali v
razvojni funkcije organizacij bla-
govne proizvodnje, družbenih de-
javnosti in uprave.

Znanstvena
politika v raziskovalni skupnosti
Slovenije je zaradi tega v tem
srednjeročnem obdobju naravna
predvsem na ta cilj, da se čim
bolj poveča število inovacijskih
kadrov, ki bodo predstavljali tudi
potencial za zaposlovanje v razvojni
dejavnosti Iskre in tudi temeljne
organizacije Instrumenti Otoče.

Ob skrbi za notranje izpopolnje-
vanje upravljanja in proizvodnje pa
moramo usmerjati pozornost tudi
na tržno okolico, na druge proizva-
jalce sorodne ali komplementarnih
panog, zlasti v Jugoslaviji in okre-
piti povezovanje zaradi povečeva-
nja konkurenčne sposobnosti na
svetovnem trgu. V tem smislu mo-
ramo tudi graditi jugoslovansko
strategijo tehnološkega razvoja.
Iskanje zavezništva med nekdanj
konkurenčnimi blagovnimi proiz-
vajalci je postalo sredstvo kon-
kurenčnih spopadov, v katerih iz-
gublja tisti, ki se ne integrira v večje
tehnološko-razvojni projekte, kjer
se koncentrirajo sredstva in pred-
vsem inovacijski kadri, ter vnaprej
natančno dogovori bodoča delitev
dela in specializacija ter pravice in

obveznosti do udeležbe v skupaj
ustvarjeni novi vrednosti. Tovrstno
povezovanje se v velikem obsegu
odigrava tako znotraj evropske
gospodarske skupnosti kot tudi v
SEV, da bi se ubranili tehnoloških
dominaciji združenih držav in Ja-
panske. Izkušnje pa že kažejo, da
je v skupne tehnološko razvojne
projekte, ki so resnične interesne
skupnosti, nemogoče vstopiti, če
ne razpolagamo tudi sami z nekim
izvirnim tehnološkim znanjem in
tehničnimi rešitvami. Take okoliš-
čine v konkurenčnem boju na
svetovnem trgu še bolj izpostavl-
jajo pomen lastne razvojne de-
javnosti z inovativnimi kadri, saj
brez tega ostajamo brez nujnega
zavezništva, ki širi možnosti mar-
ketinške strategije.

Ko razvijamo tehnologijo in or-
ganizacijo dela pa tudi ne moremo
in ne smemo mimo vprašanja,
kolikšen bo vpliv sprememb na
osebne dohodke delavcev, ki so se
za spremembo odločili in prevzeli
odgovornost za naložbo družbenih
sredstev. Žal ugotavljam, da v
izpeljavi samoupravnih družbeno-
ekonomskih odnosov še nismo na-
šli dovolj učinkovitih povezav med
osebim dohodkom delavcev in
kakovostjo njihovega gospodarje-
nja, ki se kaže prav pri investiranju.
Ob tej priložnosti izražam upanje,
da boste lahko tudi v tem pogledu v
Otočah in širše v vsej Iskri, stopili v
korak pred druge, saj vam to omogo-
ča sodobnejša tehnologija, nove
naložbe pa bodo to vedno pogoste-
je terjale.

Podatki o novogradnji kažejo, da
ste novogradnjo dokončali v deseti-
h mesecih. Tako hitra gradnja je
brez dvoma pocenila investicijo, za
kar je treba vsem organizatorjem
investicijske izgradnje, poslovod-
nim organom in izvajalcem še
posebej čestitati.

Vsem tistim pa, ki so s svojimi
odločitvami prispevali k razširitveni
investiciji in vsem tistim, ki boste
v prihodnosti v novih prostorih
nadaljevali petindvajsetletno tradi-
cijo višjih tehnologij v Otočah,
želim uspešne rezultate dela v
prihodnosti in jim še enkrat česti-
tam k pomembni delovni zmagi.

Linija elektronskih tehnologij že obratuje

Iz govora Jožeta Jelenca:

»Lepa je naša dežela in naša to-
varna stoji v enem izmed njenih
najlepših predelov, ob bregovih
Save, v prijetnem zelenem okolju,
gozdov, travnikov in njiv.

V teh dneh, ko se poletje nagiba
v jesen, je pri nas še posebno lepo.
Pogled se odpira proti Julijcem,
prav tja do Triglava, proti Karavan-
kam in Jelovici.

Mogoče je tudi to vplivalo na
tiste prekaljene komuniste, ki so
pred 50 leti začeli na tej lokaciji s
tekstilno predelovalno industrijo.

Po krvavo zadušeni tekstilni
stavki v Kranju v letu 1936 so delav-
ski voditelji, s Stanetom Žagarjem
na čelu, ustanovili Tekstilno zad-
rugo in jo iz Kranja preselili na to
mesto, ker so bili prepričani, da
bodo tukaj ugodnejše možnosti za
življenje in delo. Tekstilna proizvo-

dnja se je nadaljevala tudi med
vojno in po vojni, da bi potem, pred
25 leti, na isti lokaciji, pričeli s pro-
izvodnjo in tudi nadaljnjim razvo-
jem programa merilno-regulacijs-
ke tehnike, ki je takrat šele pričel
dobivati prve obrise današnje širi-
ne tudi v svetu.

Kaj vse smo prehodili v teh 25-
letih, bi najbolje lahko povedali
naši številni jubilaranti, ki so zvesti
kolektivu in tovarni vse od njene
ustanovitve.

Dokazali smo, da smo trden in
enoten kolektiv, ki ga združujejo in
kalijo najzahtevnejše delovne na-
loge. Nobena ni bila pretežka. Po
potrebi smo se organizirali tudi za
delo v prerazporejenem delovnem
času, nadurnem delu, za plačano
pa tudi udarniško, neplačano delo
za stroji. Te naloge smo opravljali
vsi člani kolektiva, neglede na to,
ali opravljamo svoje redno delo v
režijskih službah, ali v proizvodnji.
Navsezadnje režijski delavci za str-

25 let Tovarne merilnih instrumentov Otoče

Iskrni likovniki razstavljajo

V Iskrinih obratih za izdelavo merilnih instrumentov Otoče so
zgradili novo proizvodno halo. Ob otvoritvi so pripravili kulturni
program. Istega dne, 29. avgusta 1986 so se delavci zbrali pri
Trnovcu v Dupljah na zabavnejšem delu slavnosti.

Hkrati so postavili v tovarni razstavo likovnih del članov Društva
likovnikov Iskre. Razstavljajo:

Mladen Radojčić — tri slike v abstraktnem slikarstvu, narejene s
tempero;

Vida Štemberger, štiri slike, monotipija, kompozicijsko predsta-
vljajo v glavnem drevesa;

Franc Guček je z oljem na platno naslikal portret dečka Davida;

Jože Sitar slika z oljem na steklo.

Razstavljata tudi Jože Volarič, jeklene skulpture in Zlata Volarič
slike.

Razstava bo odprta do konca septembra 1986.

Zlata Volarič

Pohvalo DS Kibernetike je prejel tudi Inštitut Jožef Stefan

ozi najlaže spoznamo težave neposrednih proizvodnih delavcev in jih potem tudi veliko bolj uspešno rešujemo.

Današnje težke gospodarske razmere in zapleteno obdobje družbenega razvoja pomenijo za našo delovno sredino še poseben izziv, da se opremo na lastne sile in dokažemo, kako se lahko tudi v takšnih razmerah dosežejo dobri poslovni rezultati in hkrati vlagati tudi v opremo, nove proizvodne prostore in v vedno nove, zahtevnejše in sodobnejše izdelke iz našega proizvodnega programa.

Celotni prihodek v prvem polletju je bil 2,591 milijard in je porasel v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta, z indeksom 225. Pri tem je dohodek, ki je bil 876 milijonov, za 32 indeksnih točk prehitel rast osebnih dohodkov. Plan proizvodnje dosegamo 116%, avgustovski rezultati pa bodo ta % še dvignili. Ocenjujemo, da bo letni prihodek porasel do konca leta na 5,5 milijard din. Povečanje gre v veliki meri na račun izdelkov višje stopnje predelave. Glede na povečan obseg izvoznih naročil v zadnjih štirih mesecih pričakujemo, da se bomo do konca leta precej približali zelo ambiciozno postavljenemu planu izvoza 2,9 milijonov dolarjev. Ker tudi domače tržišče zahteva več izdelkov, kot smo planirali in ker smo za pretežno večino programa edini proizvajalec v Jugoslaviji, torej s tem nadomeščamo tudi uvoz teh izdelkov, bomo morali znova pripraviti program posebnih akcij za realizacijo vseh zahtevanih nalog. Ugoden poslovni rezultat v prvem polletju in dobro likvidnostno stanje naše TOZD nam je tudi omogočilo nemoteno izvajanje investicije.

Celotna investicija je vredna 1,132 milijarde ND, od tega gradnja predstavlja približno tretjino celotne vrednosti.

Naj za grobo primerjavo še dodam, da je vrednost gradbenih del

in domače opreme približno tolikšna, kot je enomesečna prodaja naše temeljne organizacije.

Z dograditvijo smo pridobili 3.500 m² novih proizvodnih površin. Skupaj z delavci Arboretuma Voljčji potok bomo v jesenskem času poskrbeli tudi za lično ureditev in zasaditev 4.000 m² okolice. Gradbinci pa bodo odpravili še nekatere pomanjkljivosti.

Prijetni so trenutki, ko hkrati proslavljamo srebrni jubilej tovarne, odpiramo novo proizvodno halo in zaključujemo nabavo uvozne opreme v vrednosti 3,7 mio DM in veseli smo, da jih delimo z vami, dragi gostje.

Da bi bila gradnja izvedena v rekordnih 11 mesecih, od pričetka izkopa do poskusnega obratovanja proizvodnje v objektu, gre zahvala zelo širokemu krogu ljudi, predvsem pa vodstvu delovne organizacije Kibernetika, z direktorjem Kobalom na čelu. Nadalje investicijski službi delovne organizacije, še posebej tov. Zajcu, vsem projektantom na čelu s tov.

Hulasom, delovni organizaciji Gradbincev in njenim kooperantom, vodji gradbišča tov. Udirju in tov. Omanoviču, vodstvu SOZD Iskra, Ljubljanski banki, še posebej Inštitutu za oceno investicij, uvozni skupini za opremo in ne nazadnje timu - za vodenje investicije, v katerem sem tudi sam deloval. Tim sestavljen iz članov delovne in temeljne organizacije je začel z delom v juniju leta 1983 in je investicijo pripravil in koordiniral vse aktivnosti.

Vsem se v svojem imenu in v imenu celotnega kolektiva najlepše zahvaljujem.

Osebnostem sem se pri koordinaciji tega dela zelo prijetno počutil, spoznal veliko prijetnih ljudi, vedno pripravljenih za razreševanje vseh problemov, ki se pri taki investiciji pojavljajo.

Za vsak nadaljni razvoj je očivilnega pomena investiranje. V naslednjem obdobju bo moral biti poudarek na investiranju v posodabljanje in tehnološko izboljšanje obstoječih proizvodov in razvoj ter

hitro uvajanje v proizvodnjo novih izdelkov, iz programa merilno-regulacijske tehnike. Edino to nam bo omogočilo ohranjanje in tudi povečevanje našega deleža na domačih in tujih trgih.

Za dobro delo v zadnjih letih je bilo odločilnega pomena zelo dobro sodelovanje z vodstvom delovne organizacije Kibernetika.

Tega, kot tudi dobrega sodelovanja z ostalimi temeljnimi organizacijami znotraj Kibernetike, si v Instrumentih želimo tudi v prihodnje.

Vzorno je tudi sodelovanje s Skupščino občine Radovljica, s Krajevno skupnostjo Ljubno in sosednjimi krajevnimi skupnostmi, kot tudi z njihovimi družbenopolitičnimi organizacijami. Na tem mestu pa bi vendarle želel izpostaviti problem, ki ga bomo v prihodnjem obdobju v okviru občine Radovljica morali skupno reševati in čimprej tudi rešiti. Gre za gradnjo betonskega mostu čez Savo na Posavcu, ki je za nas in za ta kraj življenjskega pomena. Delavci našega kolektiva smo to problematiko obravnavali na zborih delavcev in bomo v zboru združenega dela SO Radovljica zahtevali dosledno izvajanje planskih dokumentov, kjer je gradnja mostu ustrezno opredeljena.

S Krajevno skupnostjo Ljubno in mejnimi krajevnimi skupnostmi uspešno sodelujemo pri reševanju različnih problemov.

Tovarna smo ljudje. Ves nadaljnji razvoj je tako odvisen od naših ambicij za pridobivanje novih znanj in spoznanj, od zagnanosti vseh nas. Rezultati takšnega dela pa nam bodo omogočili izboljšanje pogojev življenja in dela v tovarni, kakor tudi v prostem času.

Smo zanimivo in odprto delovno okolje v veliki družini Iskre, ki z jasno opredeljenimi cilji stopa v prihodnost.

Štipendisti, pridružite se nam, spoštovani gostje, še naprej sodelujte z nami!

Naše geslo je geslo Iskre **Znanje za prihodnja leta.**

Prejemniki pohval delavskega sveta Kibernetike

Oktobra bo končano

Sanacija odlagališča PCB poteka po načrtih. Rok zgraditve je konec oktobra. Uspešno poteka tudi nadzor delovnega in širšega okolja.

Že republiška komisija za koordinacijo dela pri razreševanju sanacije reke Krupe je izoblikovala celoten program nadzora sanacije PCB, ki obsega spremljanje koncentracije PCB v okolju, preiskave zdravstvene ogroženosti in stanja delavcev in prebivalcev pa graditev skladišča posebnih odpadkov, ki jo spremljajo še dodatni ukrepi, kot so ekološke meritve in nadzor delovnega okolja.

Vsekakor je med najpomembnejšimi ukrepi za zmanjševanje onesnaževanja okolja s PCB, sanacija deponije na tovarniškem dvorišču semiške Iskre, ki smo jo strokovno in celovito pripravili. Ko smo preverjali različne možnosti zajema in uničenja onesnažene zemljine, kot so termične (sežig), fizikalno-kemične in razne biološke metode, smo se odločili za trajno skladiščenje. To je bila edina realna rešitev v okviru tehnoloških in ekonomskih možnosti pri nas. Nato smo določili ožjo lokacijo,

zasnovo varnega skladišča, njegovo tehnologijo za potrebne nadzorne meritve v delovnem in širšem okolju in druge ukrepe,« nam je povedal magister Svetozar Polič, strokovni sodelavec skupine SEPO na Institutu Jožef Stefan, ki sodeluje pri nadzoru in strokovno koordinira sanacijo.

Skladišče posebnih odpadkov (PCB) na tovarniškem dvorišču so začeli graditi sredi maja. Ob pripravi gradbišča in med gradnjo, so opravljali tudi meritve vsebnosti PCB v zraku, vodi, zemlji in zdravstveni nadzor v delovnem okolju. V naslednji etapi je bila izkopana gradbena jama in ločena onesnažena in neosnažena zemlja. Tako so delavci GOK Črnomelj, ki je prevzel graditev skladišča, izkopali 18000 m³ materiala, od tega okrog 6 000 m³ onesnaženega s PCB. Ta onesnažena zemljina je začasno skladiščena, prekrita in zavarovana. Ker je količina onesnažene zemljine manjša kot so v začetku predvidevali, bodo zgradili

le štiri komore, kamor bodo prenesli onesnažen material in tako trajno preprečili nadaljnje onesnaževanje s PCB iz odlagališč. Zaradi veliko deževnih dni, ko zemeljska dela niso smela potekati in zaradi zahtevnosti del izkopa (miniranje), izvedba kasni. Da bi bila dela opravljena do konca oktobra, kot so načrtovali, delajo gradbeni-

ki od 6 do 18. ure, gradbeniška in obrtniška dela, ki bodo potekala septembra in oktobra, pa bodo opravljali v dveh izmenah.

Poleg običajnega nadzora poteka tudi ekološka in geološka kontrola pa dodatne meritve na gradbišču v zraku, vodi in zemljini in meritve vsebnosti PCB v reki Krupi. Pri tem pa se vsekakor pojavlja vprašanje ali ta deponija še vedno vpliva na onesnaževanje reke Krupe. Rezultati opravljenih meritev že

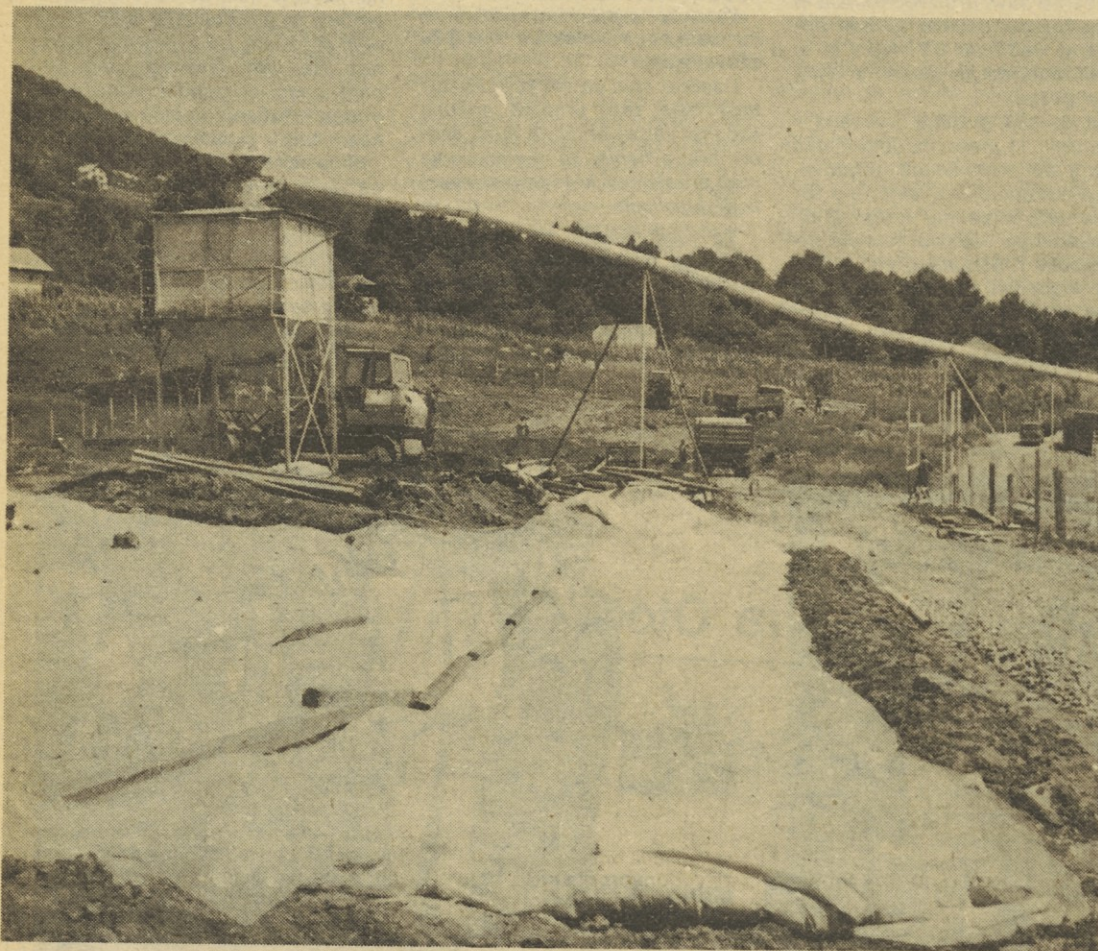
Ocenjujejo, da je v 22. letni proizvodnji kondenzatorjev z impregniranim PCB skupno odvedeno v okolje okoli 70 ton PCB. Največ ga je, po oceni, odvzrjeno okrog 55 ton na tovarniškem dvorišču. S sanacijo odlagališča bodo zajeli okoli 25 do 45 ton in tako to nevarno količino »za stalno« izločili iz okolja. PCB, ki pa je še v okolju pa se lahko razširja prek zraka, zemlje in vode in se prek različnih transportnih mehanizmov pojavlja v prehrambeni verigi, vendar že sedanje meritve kažejo na upadanje koncentracije.

Ob strokovnih predvidevanjih, da bodo v jeseni dokončno izločeni vsi glavni viri nadaljnjega onesnaževanja, lahko pričakujemo hitro upadanje vsebnosti PCB v vseh elementih okolja kot tudi v prehrambeni verigi.

kažejo na soodvisnost, kajti ob dežju in izkopu so se koncentracije PCB zvišale, drugače pa njegova vsebnost upada. Če se bodo po uspešno končanih sanacijskih delih koncentracije polikloriranih bifenilov v reki zmanjšale, bi to pomenilo, da je glavni vir onesnaževanja s PCB uspešno prekinjen. To pa hkrati pomeni uspešno sanacijo reke Krupe, kot pomembnega vira pitne vode v Beli krajini. Toda vsekakor je to odvisno tudi od koncentracije PCB v ostalih elementih okolja, saj je treba ob tem razumeti kompleksnost gibanja PCB, ki je še v okolju. Problematičen je prenos s transportnimi mehanizmi prek zraka, vode in prehrambene verige do človeka. Vendar tu lahko dodamo, da do sedaj

Samo sanacija deponije bo stala 570 milijonov dinarjev.

Znano pa je, da bodo vsa vložena sredstva za razvoj kondenzatorjev brez polikloriranih bifenilov, za vzpostavitev nove tehnologije, za stroške priprave modernizacije, za sanacijo deponije in za naknadne stroške, ki bodo nastali naslednje leto za meritve, torej bodo vsa sredstva znašala čez milijardo dinarjev.

Začetek gradnje odlagališča

Podlagališče PCB

opravljene meritve in raziskave živil kažejo v splošnem velik padec koncentracij PCB, čeprav v nekaterih vzorcih še najdejo vsebnosti.

Naj ob koncu omenimo, da je semiška Iskra, ki naj bi po mnenju večine prenašala vso krivdo, veliko prispevala pri razreševanju problematike onesnaževanja s PCB, seveda. V okviru svojih možnosti in naloženih nalog. Vse programe, ki so bili postavljeni, je izvajala po dogovorjenem načrtu. Ustavitev proizvodnje kondenzatorjev s PCB in njeno tehnološko prestrukturiranje, sama sanacija deponije na tovarniškem dvorišču, ki uspešno poteka, sodelovanje njenih sodelavcev pri ostalem razreševanju problematike pa aktivnosti okrog financiranja in druge dejavnosti kažejo, da se semiški Kondenzatorji trudijo, da bi maksimalno »popravili« nastalo situacijo. Toda končno besedo — strokovno vrednotenje — morajo dati druge institucije in organi, bodisi zdravstvene, ki bi morale bolj celovito poročati o stanju na tem področju, bodisi upravni organi ali zakonodajalci, predvsem ko gre za normativno ureditev tega vprašanja. Toda o tem kdaj drugič.

Vesna Žunič

Dela opravljajo delavci GOK Črnomelj

Analize vode pri izviru Krupe glede vsebnosti PCB

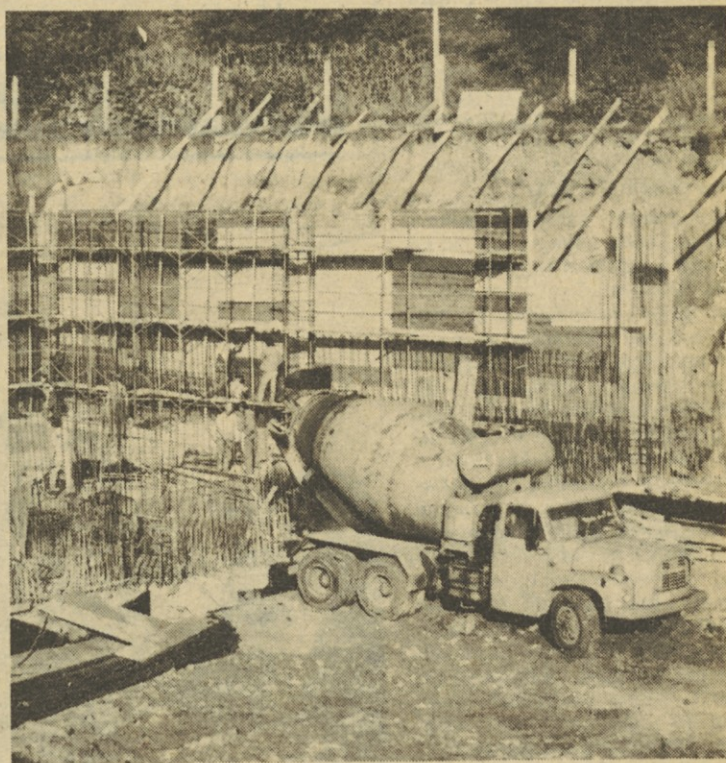
(opravlja jih Center za varstvo okolja iz Maribora)

Pred pričetkom del na deponiji se je koncentracija PCB v vodi Krupi zniževala in sicer z 80 ng/1 na 45 in 30 ng/1. Po izkopu onesnaženega materiala so se koncentracije povisale, nato pa spet znižale:

30. 5. — 16. 6.	na 820 ng/1
17. 6. — 2. 7.	na 450 ng/1
3. 7. — 14. 7.	na 180 ng/1
30. 7. — 31. 7.	na 140 ng/1

Razkop deponije koncem maja in deževni dnevi od 31. maja do 4. junija so povzročili nagel skok koncentracij PCB v vodi. Z ozirom na vremenske razmere in iz opazovanja kalnosti vode v tolmu, je razvidno, da je glavni sunek onesnažene vode in suspendiranih delcev prišel od 5. do 8. junija, torej dan ali dva za dežjem.

Deponija je bila v tem času močno odprta, vendar še ne izpraznjena do čistega. Zato je bil porast koncentracij po nekajdnevnem deževju pričakovan. Nadaljnje upadanje koncentracije PCB pa je ponovno posledica čiščenja podzemlja in mulja v samem izviru Krupe. Ali je ta razlaga pravilna ali ne, bodo pokazale preiskave vode po prvem močnejšem jesenskem deževju, ko bo območje dosedanje deponije očiščeno in deloma v celoti z betonskimi kasetami.

Gre za neprepustno betonsko posodo — bazen, v katerega se bo trajno skladiščila onesnažena zemljina. Varnost je v bistvu dvojna: prvič, ker gre za vodonepropustno betonsko posodo, drugič pa ima še z zunanje strani utrjeno glineno površino z dodatno drenažo. Če bi popustil prvi varnostni plašč, PCB še vedno ne bi mogel v okolje (ta je že tako vezan v suhl zemljini), ker bi v drenaži ostal v zaprtem jašku, torej se lahko kontrolira. Torej gre za največji varnostni faktor. Razlog, da je zaščita dvojna, je ta, da je tu izrazito kraško področje in območje pomembnih virov pitne vode.

Sodelovanje Iskra-Intertrade rojeva pomembne sadove

SOZD Iskra in DO Intertrade sta se v letu 1982 odločili za sodelovanje pri osvajanju proizvodnje večslojnega tiskanega vezja za firmo IBM. V naslednjem letu je Iskra s tem mednarodnim velikanom elektronske industrije podpisala pogodbo, po kateri mu bo dobavila za okrog 5 milijonov nemških mark tiskanega vezja. Osnovni pogoj za pričetek dobav je bila prilagoditev tehnologiji in izdelava vzorčnih vezij po njegovi specifikaciji.

Iskra je v letošnjem maju dobila atest firme IBM Sindelfingen (ZRN), ki pomeni največjo možno referenco za celoten IBM in seveda vse ostale potencialne kupce tiskanega vezja. S tem je dokazala, da poslovno in tehnološko dosega pogoje dobaviteljev najbolj kakovostnih sestavov za gradnjo teleinformatičnih sistemov. Poleg pridobljene zelo zahtevne tehnologije so za Iskro in Intertrade izredno pomembne izkušnje pri načinu osvajanja takega projekta.

Osnovno organizacijsko načelo, ki je bilo upoštevano v okviru tega projekta, je takoimenovani »CFM — Continuous Flow Manufacturing«. Pogoji za uveljavitev tega načela so: minimalni možni čas v proizvodnji, kontinuirani in zaokroženi tehnološki proces, prilagodljiv proizvodni proces, Kanban, povsem natančno definirana logistika, tesni poslovni odnosi dobavitelj — kupec, zagotavljanje popolne kakovosti v proizvodnem procesu (zero defects), stalen vpogled v stanje procesa (management by sight), vsestanska usposobljenost kadrov ter stalno interaktivno skupinsko delo.

Kot primer natančno definirane logistike navajam del, ki se nanaša predvsem na planiranje (glej diagram!):

a) IBM okvirno naroča četrtno, s čimer definirajo osnovne parametre za planiranje v IBM in Iskri: potrebne zmogljivosti za določeno obdobje, pretočni časi in predvideni izplen v proizvodnji, transportni čas, čas dobave osnovnega materiala poddobaviteljev, cena in okvirna količina ter rezervni čas skladiščenja za prilagajanje potreb.

b) Na osnovi svojih dejanskih potreb, dogodkov pri prejšnjih dobavah Iskre in že omenjenih parametrov IBM vsakih 14 dni pripravi potrebe, definirane po tednih in verzijah. Računalniški izpis se imenuje Qutta Sizing, vsak naslednji pa »popravlja in dopolnjuje« prejšnjega. Iskra na tej osnovi naroča osnovni material — kompozit, ki je različen po variantah. Pri tem upošteva zahteve, spremembe in jih izravna s naročili, oz. storni poddobi-

teljem.

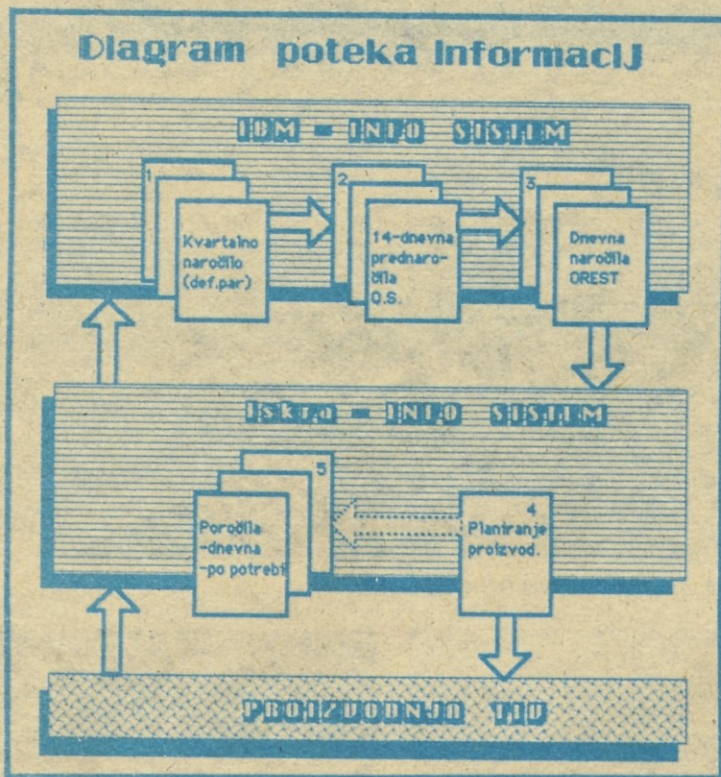
c) Dnevno — en dan pred pričetkom proizvodnje — IBM pošlje dejansko naročilo — Orest, ki je rezultat še natančneje opredeljenih njegovih potreb, že omenjenih parametrov ter dogodkov v Iskri.

d) Iskra dnevno obvešča IBM o stanju naročil v procesu. Ta poročila so del podatkov za njegov kompleksen sistem planiranja in vodenja proizvodnje.

Za natančno spremljanje vseh teh podatkov je Iskra Telematika pripravila po vzorcu IBM programski paket, ki zajema 70 različnih ekranskih pogledov in izpisov. Trenutno informacije na relaciji IBM — Iskra — IBM izmenjujemo prek telefaksimile naprav, načrtujemo pa direktne povezave informacijskih sistemov Iskre in IBM prek modemov. V tem trenutku že potekajo operacije a, b in c, v septembru pa bodo stekle redne dobave.

Glede na natančno definirane pogoje celotnega posla vsi trije partnerji zelo optimistično pričakujejo pričetek rednih dobav. Doslej uveljavljeno načelo skupinskega dela vseh treh, opravljeno delo in pridobljene izkušnje pa so dodatno jamstvo za realizacijo pogodbe in osnova za razširitev sodelovanja Iskra — IBM — Intertrade.

Jože Hribar

Uspešen zaključek prve etape sodelovanja treh poslovnih partnerjev: potrditev kakovosti tiskanega vezja iz proizvodnje Iskra Telematike. (Foto: Dean Duboković)

Dogovor Avtomatike in Delte o ...

Izredna dinamika tehnološkega razvoja se je v zadnjih letih skoncentrirala prav na področje elektrone, ki z uporabo naprav in sistemov, zasnovanih na sodobnih mikroracionalniških tehnologijah, predstavlja tudi temeljno infrastrukturo razvoja in podlago za uspešen razvoj vseh drugih gospodarskih področij. Aplikacijo naprav in sistemov elektrone na vedno nova, ozko specializirana področja in tehnološko integracijo sistemov z lastnim razvojem — proizvodnim potencialom uspešno obvladuje tudi Iskra.

Da bi v svojem nadaljnjem razvoju čim bolj racionalno izkoristila visokostrokovni kader in s tem znanje, opremo in uporabo investicijskih sredstev, je bila s strani SOZD Iskra dana pobuda delovnim organizacijama Avtomatiki in Delti, da na stegenski lokaciji postopno koncentrirata svoj razvoj, tehnologijo, proizvodnjo in vzporedne dejavnosti za gradnjo elektronskih sestavin za potrebe gradnje elektronskih naprav in sistemov za področje aktorike in informatike.

Cilj je izredno zahteven in vključuje dolgoročne naloge, ki pa bi v primeru uspešne realizacije nesporno imele pozitivne

posledice za razvoj elektronske industrije in računalništva v Iskri in za povečanje izvoza, oz. večjega deleža v svetovni menjavi blaga. Hkrati je to v Iskri konkreten primer, ko se predlaga tehnološko-poslovno združevanje, oz. sodelovanje dveh delovnih organizacij, ki je namenjeno izključno hitrejšemu zasledovanju svetovne tehnologije na področju informatike ter aktorike in vključuje znano združevanje pravnih subjektov.

Predlog, ki ga je vodstvo obeh

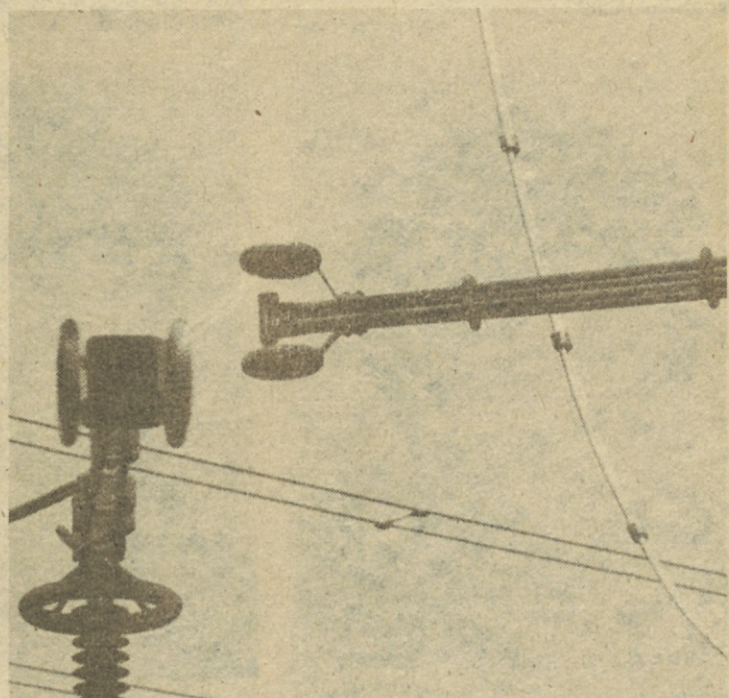
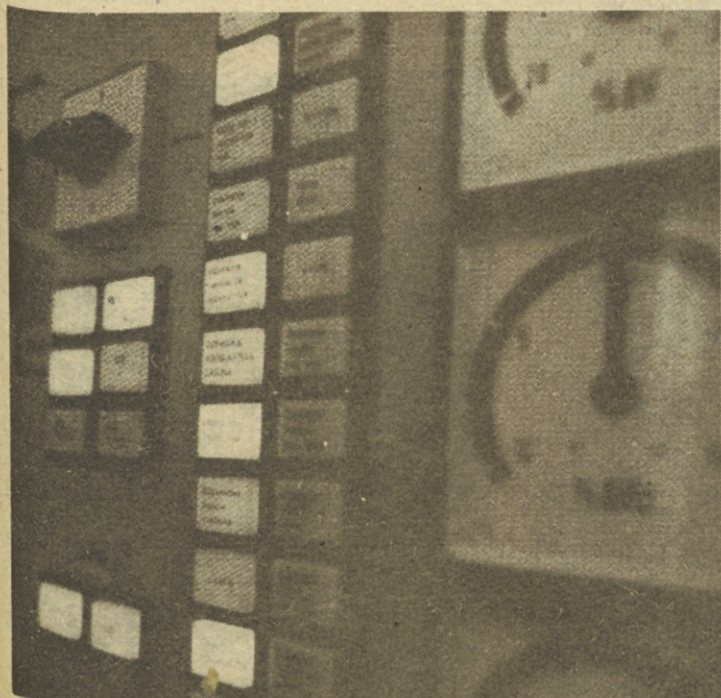
delovnih organizacij verificiralo že v aprilu letošnjega leta, so nato delovne strokovne skupine razdelale v povzetek stališč o možnostih za sodelovanje, oz. združevanja proizvodne, tehnološke in poslovne strukture. Pri tem se je izkazalo, da se da tudi že tradicionalno iskraško nezaupanje, vezano na prekrivanje programov in konkurenčnost na trgu, z nekoliko večjo mero zaupanja in optimizma, premostiti. Konkretni dogovor nadaljnega razvoja tehnološkega in poslov-

nega sodelovanja, kjer nastopajo stične točke in katerega bosta morali obe udeleženci dosledno spoštovati, opredeljuje Avtomatiko, kot nosilko področja sistemov in naprav procesne in industrijske elektrone, Delto pa kot nosilko računalniških sistemov ter uporabo čim več skupnih sestavin, ki jih med seboj izmenjujeta.

Omenjeni dogovor, ki sta ga obe delovni organizaciji podpisali 29. maja pa zajema še en izredno pomemben segment skupno začrtanih ciljev: usklajevanje prostorskih potreb obeh udeleženk v povezavi z nadaljnimi investicijskimi naložbami na stegenskem kompleksu. Rezultat sprejetih stališč, ki jih je akceptiral tudi predlagatelj SOZD Iskra, je bila v juliju podpisana pogodba, na osnovi katere je Avtomatika omogočila Delti izgradnjo proizvodnega in poslovnega subjekta v Stegnah.

Ob podpisu pogodbe je bil konstituiran tudi mešani 4 članski koordinacijski odbor, ki ima nalogo, da najmanj enkrat mesečno usklajuje vse aktivnosti o načinu, postopkih in rokih izvajanja skupnih infrastrukturnih dejavnosti, o skupni investicijski, kadrovski, finančni, razvojni in poslovni politiki, o skupnem nastopu, pravicah in obveznostih nosilca skupnega nastopa ter posledicah neizpolnjevanja obveznosti in o načinu obveznosti glede urejanja izgradnje stegenskega kompleksa.

Š. D.

Štipendisti o svojem delu na

Kadrovanje v TOZD in DO se začne že pri štipendiranju. V DO Elementi potekajo vsako leto intenzivne akcije za pridobitev štipendistov tistih usmeritev, ki bi jih glede na poslovno proizvodne cilje naše DO najbolj potrebovali. Trenutno prejema štipendije 232 mladih na raznih smereh in stopnjah izobraževanja. Med vsakoletno obvezno počitniško prakso naj bi učenci in študentje spoznali »svojo« temeljno organizacijo in njen proizvodni proces ter že začeli uporabljati pridobljeno znanje v praksi. Pri tem pa je zelo pomembno, kakšen program dela ponudimo štipendistu, ko pride na prakso. Ali znamo organizirati delo v taki obliki, ki bo mlade zainteresirala in jim omogočila pridobitev še dodatnega znanja, ali pa jim naložijo najbolj enostavna opravila, ki z njihovim šolskim programom nimajo nobene zveze. Največ je seveda odvisno od samih mentorjev in njihovega pristopa do naših bodočih sodelavcev.

V nekaterih naših TOZD smo poiskali štipendiste in jih povprašali, kako poteka njihova obvezna praksa in kako so z njo zadovoljni:

JANEZ DOLNIČAR: Obiskujem SŠTS Franc Leskovšek Luka (Titovi zavodi Litosroj). Letos v 2. letniku sem dobil Iskro štipendijo in sem prvič na obvezni praksi v TOZD Naprave in orodja. Praktično delo tukaj je zelo podobno tistemu v šoli. Najprej sem delal v ročni delavnici, kjer moraš biti zelo natančen. Zahtevnejših opravil mi zaenkrat še ne zaupajo. Sedaj delam v strojni delavnici in mislim, da se bom veliko koristnega naučil, kar mi bo prišlo prav pri nadaljnjem šolanju. S sodelavci nimam nobenih problemov, saj so me lepo sprejeli medse.

MITJA MAJETIČ: Obiskujem SŠTS Franc Leskovšek — Luka. Končal sem 3. letnik kovinarske usmeritve in odločil sem se za poklic strugarja. V TOZD Naprave in orodja, ki me štipendira, sem že opravljal počitniško prakso. Letos delam na stružnici. Delo je zelo zanimivo, ker opravljam različne naloge. Tako bom obvladal kar precej stvari, ko bom končal šolo. Sodelavci mi pomagajo, razumemo se dobro in tukaj se bom z veseljem zaposlil. Po opravljeni praksi bom dobil nagrado, ki je odvisna tudi od

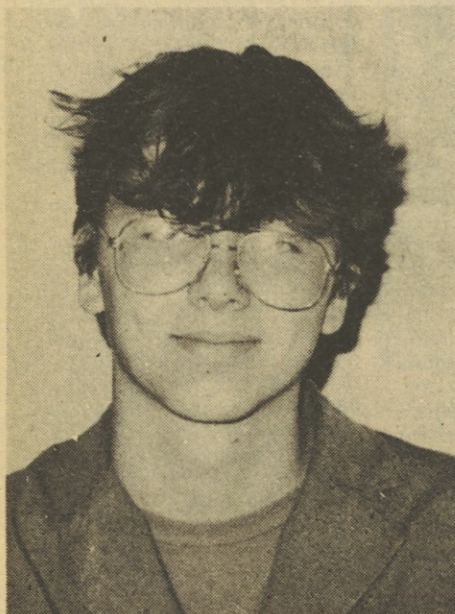
mojstrove ocene. Za tri tedne dela bom dobil nekaj več kot znaša štipendija.

LADISLAV JENE: Tudi jaz hodim na SŠTS Franc Leskovšek — Luka. Končal sem 2. letnik kovinarske usmeritve. Štipendist sem drugo leto, sem pa že četrtič na praksi v TOZD Naprave in orodja in se počutim zelo dobro. Veliko se naučim, posebno pri stružnici, kjer večino nalog že samostojno opravljam. Pridobljeno znanje mi je že veliko pomagalo v šoli. Ko smo pri pouku delali za stružnico, sem že obvladal večino stvari. V kolektivu se dobro razumem in se bom v temeljni organizaciji po končani šoli tudi zaposlil.

MATEJA ARBI: Končala sem 3. letnik Srednje šole za računalništvo in v TOZD Keramika, kjer sem štipendistka, sem letos drugič na počitniški praksi. Prvič sem v kontroli merila dimenzije keramičnih izdelkov. Letos pomagam pri selitvi v novo tovarno. V skladišču kjer delam, ni delo fizično naporno, je pa precej enolično. Upam, da se bom prihodnje leto lahko zaposlila v Keramiki. Kaže, da bodo v skladišču uvedli računalniški terminal, da bi lahko opravljala naloge, ustrezne moji izobrazbi. Na praksi se počutim dobro, saj so me delavci lepo sprejeli.

DRAGAN KALINOVIČ: Letos sem končal SŠTS Franc Leskovšek — Luka, smer strojni tehnik. Najprej grem v JLA, potem pa na strojno fakulteto. Sem štipendist TOZD Keramika in prejšnja leta na praksi nisem delal nič takega, kar bi bilo povezano z mojim poklicem. Letos delam v skladišču, kjer pomagam pri selitvi strojev. Kot študent bi rad opravljal dela, za katera se šolam (npr. tehnično risanje). Upam, da bo po končanem študiju tovarna potrebovala moje znanje.

MIRSAD BEGIČ: Hodim na 3 letno SŠTS Franc Leskovšek — Luka — smer rezkalec. Končal sem prvi letnik. Letos sem tukaj že drugič na praksi. Delal sem že v stari tovarni Keramika in v TOZD naprave in orodja. Tre-

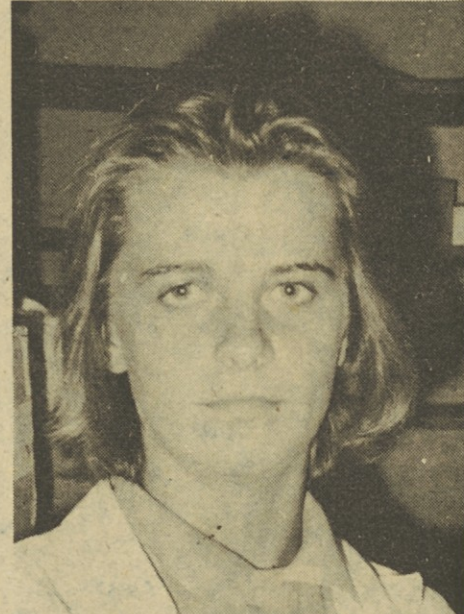
Janez Dolničar

Mitja Majetič

Ladislav Jene

Mateja Arbi

obvezni počitniški praksi

nutno delam v skladišču, rajši pa imam delo pri strojih. Vzdušje v tovarni je dobro.«

ZDRAVKO ŽIŽMOND — vodja AOP: V času selitve iz stare v novo Keramiko sem zadolžen za posebne naloge pri preseljevanju in montaži strojev. V zadnjem času, ko smo glavnino selitve že izvedli, je na vrsti urejanje proizvodnih prostorov. Ti fantje in dekleta — naši štipendisti, so pri delu res

izredno prizadevni in se lahko povsem kosajo s proizvodnimi delavci. Tudi po strokovni plati nimamo z njimi nobenih problemov.

Zavedamo se, da taka oblika prakse za štipendiste ni posebej zanimiva. Žal je letos položaj tak, da je selitev treba opraviti čimprej. Pri tem pa so mladi dobro spoznali proizvodni proces, kar jim bo v veliko pomoč pri poznejši zaposlitvi. Mi, v tovarni pa bomo

morali razmisliti, kako bomo drugo leto ponudili praktikantom strokovnejše delo.

BOŽA MARTINČIČ: Končala sem 2. letnik strojne fakultete. Štipendist TOZD sem postala po 1. letniku fakultete. Lani, ko sem bila prvič na praksi, sem se ukvarjala z risanjem, spoznavala delo v TOZD, si ogledovala delavnice, da sem dobila predstavbo, kaj v tovarni delajo. Letos sem v razvoju, delam šele tretji dan. S pomočjo mentorja skušam delati in tu se vidi, koliko znanja sem odnesla iz šole. Z delovnimi pogoji sem zelo zadovoljna, tudi kolektiv in vzdušje v njem mi je zelo všeč. Nisem se še odločila, na katerem področju bi rada delala po diplomi.

I. S.

SOZD Iskra — Komisija za nagrajevanje uspešnih diplomskih in magistrskih nalog

v skladu s Pravilnikom o nagradah in priznanjih ISKRE

objavlja razpis

Nagrada za uspešne diplomske in magistrske naloge

Namen nagrajevanja: je spodbujanje povezovanja študentov z organizacijami združenega dela in seznanjanje z njihovim bodočim delom, študentom omogočiti stik z raziskovalnim delom in konkretnimi nalogami pod strokovnim vodstvom profesorja—mentorja na šoli in strokovnjaka—mentorja v organizaciji združenega dela ter vzpodbujati zanimanje za reševanje problemov, ki se pojavljajo pri delu in poslovanju v organizacijah združenega dela Iskre.

Pogoji: v poštev pridejo naloge na končani višji šoli ter diplomske in magistrske naloge, ki so bile opravljene v letu 1985 in niso kandidirale v lanskem letu in naloge, opravljene v letu 1986 do zaljučka razpisa. Za nagrado lahko kandidirajo samo naloge, ocenjene z oceno prav dobro in odlično.

Naloge se ocenjujejo z vidika: izvirnost in praktična uporabnost, koristnost naloge za Iskro, zamenjava tujih materialov in opreme z domačimi.

Prednost imajo naloge s programskega področja SOZD ISKRA. Vse informacije prejmete v Skupnih službah SOZD Iskra ali kadrovskih službah delovnih organizacij Iskre. Skupaj s prijavnico, ki jo dobijo kandidati v vseh kadrovskih službah Iskre in tajništvih šol, dostavijo kandidati izvod naloge najkasneje do 1. oktobra 1986 na naslov: Skupne službe SOZD ISKRA, Trg revolucije 3, Ljubljana (nagrada za uspešne diplomske naloge).

Nagrade: Podelili bomo do 10 denarnih nagrad v višini 60.000 din. Podelitev nagrad bo decembra 1986.

KOMISIJA ZA NAGRADE

Boža Martinčič

Dragan Kallnović

Mirsad Begić

Zdravko Žižmond

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

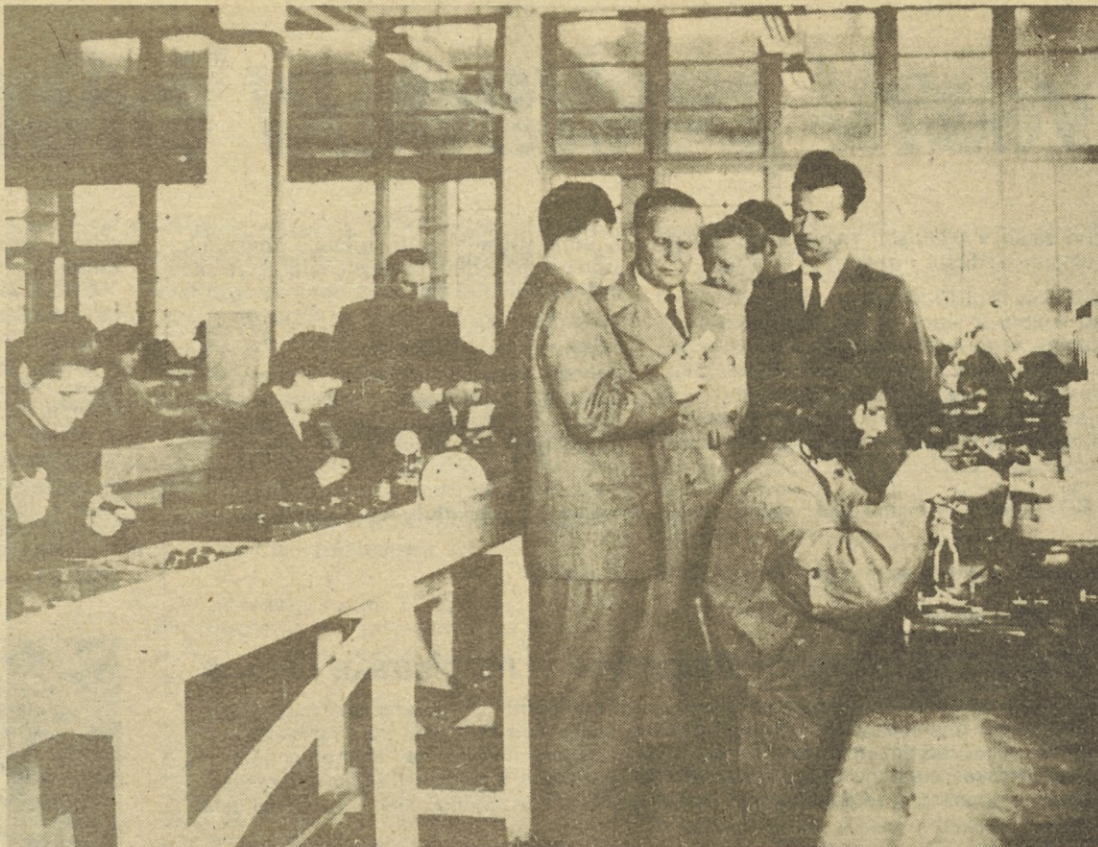
Naš sogovornik
ing. Vladimir Klavs

Brez moderne tehnologije ni izvoza

Titova pot iz Beograda v partizane se je začela najprej z vlakom do končne postaje, kjer je izstopil in nadaljeval pot z izvoščkom.

Takrat je nastopal v vlogi strokovnjaka, inženirja, pravega gospoda. Ko sta se tako s kočijažem pogovarjala med potjo o tem in onem, mu je kočijaž med razgovorom rekel, da so pač zdaj zelo negotovi časi v tem smislu, da človek nikdar ne ve, s kom ima opravka. Tako človek misli, da ima opravka s »finim gospodom«, pozneje pa se izkaže, da je bil tisti človek komunist. Tito se je med tem pogovorom v sebi sladko smejal, po osvoboditvi pa se je celo potrudil in našel tistega svojega kočijaža, ki ga je bil peljal v partizane in sami si lahko predstavljamo, kakšen obraz je moral narediti kočijaž, ko se je njegova takratna domneva med razgovorom s Titom do pičice uresničila.

Naslednjega dne je prišel predsednik na jahto »Jadranko« železjakom, takoj po zajtrku. Mi vsi smo bili že zbrani na krovu in pripravljali vse potrebno, da bomo lahko malce pozneje izpluli na daljšo plovbo.

In Henigman ne bi bil Henigman, če bi maršala takoj ne pobaral, če so večrajšnje slike uspele. Tito mu je odvrnil, da so slike povsem v redu uspele, da je že navsezgodaj, potem ko je vstal, razvil film in napravil tudi kopije. Vendar pa slik ni prinesel s seboj, ker še niso bile dovolj izprane in jih je bilo treba tudi posušiti.

Nato je poklical k sebi voznika motornega čolna, ki ga je bil pripeljal na Jadranko in mu naročil, naj dopoldne, ko bodo pripeljali malico na Jadranko, prinese s seboj tudi slike. V ta namen naj se obrne na njegovo soprogo Jovanko, ki dobro ve, kje naj slike posuši in jih potem od nje pripelje na ladjo.

Tako se je tudi zgodilo. Z naslednjim čolnom so skupaj z malico prispeli tudi slike. Vsak izmed nas je dobil po štiri slike, ki jih bomo objavili v našem podlistku. Ko smo prejeli slike iz maršalovih rok, je Henigman seveda še dodal, da tem slikam nekaj manjka in Tito se nam je vsem na slike tudi podpisal. Taka je bila naša zgodba z Brionov, neposredna in prisrčna, polna sproščeni srečanj z našim predsednikom, ki jih seveda človek nikoli ne more in ne bo mogel pozabiti.

Ob koncu bi rad omenil še srečanje z našim predsednikom in sicer 13. decembra 1965. leta, ko je delegacijo ETAN, v kateri sem bil tudi jaz, sprejel ne samo

na vljudnostni, običajni obisk. To je bil resničen, odkrit pogovor o problemih naše znanosti in je pozneje stenogram z našega obiska na Titovo izrecno zahtevo izšel tudi v tisku.

Tako se s tega srečanja spominjam, da sem dejal, kako je danes pri nas splošni pojav, da strokovnjaki ne čutijo, da bi lahko bolj vplivali na vse tisto, kar se dogaja v gospodarski organizaciji. Omenil sem razpise za direktorje v večjih delovnih organizacijah, ki imajo dovolj strokovnjakov z najvišjimi kvalifikacijami in bi lahko kandidirali za mesta direktorjev pa se nihče ne prijavi. Vprašal sem se, čemu ta pojav, gotovo ne zato, ker nimajo zaupanja v svoje kvalifikacije... Tu me je predsednik prekinil z besedami: »Biti direktor je nehvaležen posel.« V nadaljevanju sem še rekel, da prav zdaj, ko je gospodarska reforma prizadela predelovalno industrijo, ne more dati direktor pa naj še tako dobro dela, učinkovitih rezultatov.

Na vse to je predsednik Tito dejal: »Vendar bomo nekatere stvari odpravili. Gospodarska reforma je velika stvar, večja kot so številni mislili. Vem, da zdaj ljudje negodujejo, ker je reforma najbolj prizadela tiste z najnižjimi dohodki. Medtem ko so cene nekaterim proizvodom dvakrat in še več porastle, so dohodki narasli samo za nekaj več kot 20 odstotkov. No, vendar stanje ni tako neperspektivno glede predelovalne industrije, čeprav je v prvem trenutku prav ta panoga prišla v najtežji položaj. Hočem, da zdaj v prvi vrsti posvetijo skrb predelovalni industriji...

...Mi ne moremo gledati samo na naše notranje tržišče, temveč moramo vedno gledati tudi ven. Kajti danes znaša rok amortizacije v razvitih deželah 4 — 5 let. Redkokdaj znaša osem in več let. Kaj pa bomo mi potem delali? Dokler naša tehnologija precej zaostaja, ne moremo iti na svetovno tržišče, morali bomo kapitalistom dajati presežek dela.«

Tako je takrat med drugim govoril z nami predsednik Tito in nam vsem ob koncu zagotovil, da se lahko tudi drugič obrnemo nanj, kadar bo pač potrebno, kajti to je dobro in koristno za vse, je zaključil svojo pripoved o srečanjih s Titom predsednik skupščine ZP Iskra ing. Vladimir Klavs.

Idejo za letošnji poletni dopust sem dobil — pozimi. In to v Planici, točneje v smučini med Ratečami in Planico, kjer sem vsega preznojenega srečal prijatelja na tekaških dilcah. »Se ti ne zdi, da pretiravaš,« sem ga »bistroumno« pobaral. On pa »veš, pripravljam se za Vasaloppet in je pač potrebna kakšna kaplja znoja več. Je že tako, muslimani romajo v Meko, mi smučarji tekači pa na Vasaloppet.«

»Kam pa naj romamo mi veslači,« sem se kar nekaj časa spraševal. Kam drugam kot na Taro pa še na kakšno drugo lepo reko vmes. Ko sem zbiral veslaško dopustniško družino in vabil prijatelja, naj se nam pridruži, mi je na moje spodbujanje, češ, saj bomo obiskovali tudi kulturne in zgodovinske znamenitosti, med njimi cerkve, džamije, samostane, muzeje in še kaj, hudomušno pripomnil, če grem iskat Boga. Zdaj, po treh tednih potovanja, po več kot 3.000 prevoženih in nad 100 prevelanih kilometrih, mu lahko odgovorim: »Ničesar takšnega nisem našel, spoznal pa čudovite, prečudovite ljudi!«

Da pa bi na tem potovanju vrh vsega združil še prijetno s koristnim, sem obiskoval tudi Iskrina predstavništva, prodajalne in servise. Članke o njihovem delu in načrtih, bomo v našem tedniku objavljali posebej in torej ne v tej »dopustniški pisariji«. Obiskal sem naslednje Iskrine post-

POTOPIS

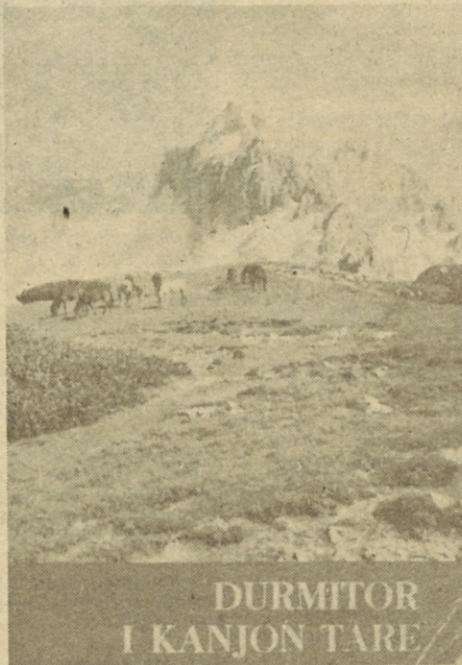
Lado Drobež

S peresom
in kajakom
na dopust

Namesto v Meko — na Taro

na veslaškem mnogoboju na Krki v Krški vasi, torej nekje na sredini med Krškim in Kostanjevico. Vse torej za ogrevanje (ali

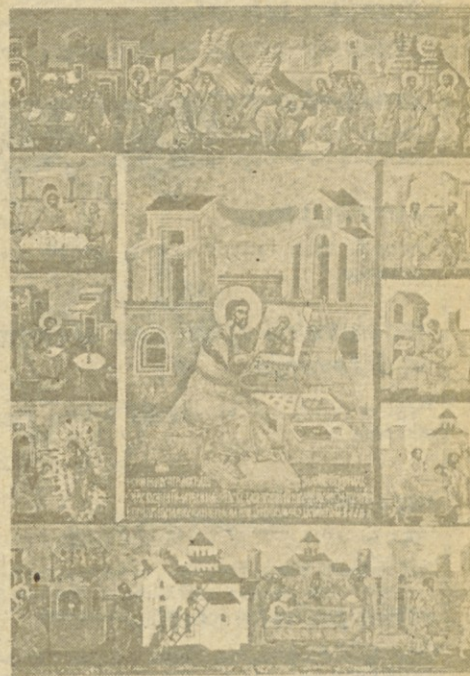

Tako kot smo Slovenci ponosni na naše Julijce pa Karavanke in Kamniške Alpe, se tudi Črnogorcem zasvetijo oči, ko jim omeniš Durmitor, Žabjak, Črno jezero. In to upravljeno!

ohlajevanje) »živčkov«. Na pot sem se namreč odpravil za nešteto priporočili, navsveti in ne vem še čem, vsi skupaj pa so bili na približno tejle ravni: tainta buk (brzica) na Tari je a la Gibraltar na Bohinjki, ta brzica je kot Sicilija pri Tacnu in tako naprej, od buka do buka, »sam penast hudič pa te čaka po brzici pri Brstanovici«. Ni kaj, »živa« spodbuda...

Lepa mirna, mirna Krka. Menda je bil letošnji veslaški mnogoboj že tretja ponovitev. Gre za nekakšno prepletanje več športnih disciplin, pri čemer je pridevnik športnih v nekaj primerih precej vprašljiv. SLO-jevsko in NNNP-jevsko je pa na ravni.

Ker je Krška vas nedaleč od vojaškega letališča in ker so organizatorji iz Krške vasi, so med njimi verjetno tudi vojaki (tisti z zvezdicami). Morda je prav zato veslaški mnogoboj bolj »militaristično« obarvan, saj se morajo tekmovalci »spopasti« dvakrat z metanjem bomb (praznih) pa

Samostan Morača je eden izmed najpomembnejših črnogorskih kulturno-zgodovinskih spomenikov. Slika je iz 17. stoletja, prikazuje pa Sv. Luko.

lokostrelstvom in na koncu še s štravljanjem. Med veslanjem je »na sporedu« tudi tako imenovana »alka«, ko morajo veslači skozi viseče koló (od mopedov brez špic) brez dotika prenesti veslo. Tiste, bolj športne zvrsti pa so, seveda, veslaška spust in slalom ter skok z mesta. Pa tudi tek s čolnom na rami od starta do vode in od vode do cilja.

Ni kaj, mnogoboj je prijeten in prav nič čudnega ni, da ima iz leta v leto več privrženecv. Tudi zato, ker je s svojimi disciplinami dopadljiva osvežitev v rekreativnem veslaškem tekmovalstvu.

Kako sem se uvrstil na mnogoboju, ne vem, ker me je pot takoj po tekmi peljala v Bihac. Končno pa uvrstitev sploh ni pomembna. In takšen, lahko bi rekel rekreativni odnos, je imela tudi večina drugih veslačev, s tem, da med tekmo ni z znojem skoparil nihče. (Se nadaljuje)

Una ni Krka, čeprav imata obe prelepe slapove. Tegale, imenuje se Štrbački buk, domačini primerjajo kar z Nlagarskimi slapovi. Visok je dobrih 23 metrov. Od Štrbca do Bihača je Una resnično prava Meka za kajakaše in kanuliste na divjih vodah.

ojanke — v Bihaču, Banja Luki, Doboju, Tuzli, Sarajevu, Titogradu, Dubrovniku in Splitu. Kar lep Iskrin šopek.

Veslaški Military

Torej na pot s peresom, kajakom in avtom. Povsod so razlike, tudi med veslači. In ker poznamo bolj in manj pogumne, se mi verjetno ni treba »hvaliti,« da ne sodim prav med tiste, ki so se rodili v čolnu. Da ne bo pomote — poznamo tudi veslače na mirnih in divjih vodah, sam pa sem se žal (ali tudi ne) odločil tudi za to, slednjo rekreacijo.

Pred podivjanimi Uno, Taro in Morača, vsaj prepričan sem bil tako, sem se na poti proti Uni ustavil na lepi mirni Krki, točneje

Iskra

Iskra-Industrija širokopotrošnih izdelkov, n. sol.
O.,
TOZD-Tovarna televizijskih sprejemnikov — TV Pržan, n.
sub. o.,
61000 Ljubljana, Andreja Bitenca 68

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge s polnim delovnim časom za nedoločen čas

kemijski tehnolog

Pogoja: VII/1 stopnja kemijske smeri, 1 leto delovnih izkušenj

prevajalca-knjižničarja

Pogoji: VII/1 stopnja filozofske smeri, aktivno znanje angleškega jezika in nemškega jezika, zaželene delovne izkušnje

konstrukterja

Pogoja: VII/1. ali VI stopnja strojne smeri, zaželene delovne izkušnje

izdelovalca specialne opreme v oddelku vzdrževanje

Pogoja: VII/1, ali VI stopnja elektro smeri, zaželene delovne izkušnje

razvijalca

Pogoja: VII/1, VI ali V stopnja elektro smeri, zaželene delovne izkušnje

vodja planske službe

Pogoja: VI stopnja ekonomske, organizacijske, ali elektro smeri, z izkušnjami na področju planiranja, 4 leta delovnih izkušenj

vodja vzdrževanja zgradb:

Pogoja: V stopnja gradbene, ali lesne smeri, nad 4 leta delovnih izkušenj

elektromerilec:

Pogoja: V stopnja elektro smeri, 1 leto delovnih izkušenj na podobnih delih

superkontrolor:

Pogoja: V ali IV stopnja kemijske smeri, zaželene delovne izkušnje

glavnega kuharja

Pogoja: IV stopnja gostinske smeri, opravljen tečaj higienskega minimuma, 1 leto delovnih izkušenj

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu (061) 50-968. Pisne ponudbe z dokazili pošljite kadrovski službi v TOZD »TV PRŽAN«, 61117 LJUBLJANA, Cesta Andreja Bitenca 68, v 8 dneh po objavi. Do tovarne vozi mestni avtobus št. 7.

Iskra

Iskra-Industrija za avtomatiko, Ljubljana, n. sub.
O.,
TOZD Tovarna orodij Ljubljana, o. sub. o.
Ljubljana, Stegne 15

Komisija za delovna razmerja oglašuje prosta dela in naloge

samostojnega projektanta — razvijalca orodij ali konstrukterja projektanta za orodja

Pogoji: visoka, oz. višja izobrazba strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 90 dni

programerja

za programiranje NC strojev

Pogoji: višja izobrazba strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 90 dni

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi v kadrovsko službo na gornji naslov.

Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

Sodelujte na 11. zabavnoglasbeni prireditvi »Zlata slušalka 86«

Pevce amaterje in kantavtorje obveščamo, da bo prireditev dne 17. oktobra 1986 ob 18. v restavraciji Iskre Telematike na Laborah.

Prijava naj vsebuje kratek življenjepis, poklic in zaposlitev, ko-njičke, točen naslov in telefonsko številko v službi.

Navedite ime izvajalca in naslov pesmi, s katero nameravate nastopati, poleg tega pa je zaželeno, da pripravite še rezervno pesem. Prijavi obvezno priložite kaseto s posnetkoma.

Vsak, ki želi sodelovati na tej prireditvi, se mora obvezno prijaviti na spodaj navedeni naslov in zaradi zanesljive udeležbe priložiti kav-cijo 2.000 din. Prijavite se lahko do 18. septembra 1986. V rok prijave bomo upoštevali datum poštnega žiga. Prijave pošljite s priporočeno pošiljko.

Prijave sprejema Barbara Berlič, Iskra Telematika Kranj, n. sol. o., Ljubljanska cesta 24 a, TOZD Terminall, tel. št.: 064 28-861, int. št.: 2328.

Vse ostale informacije glede prireditve prav tako dobite pri Barbari Berlič.

Mladinski pozdrav!

Kotiček za Iskraše

Če imate v hiši majhnega otroka, ni slabo, če kupite plastične črke. Seveda morajo biti dovolj velike, da se otrok lahko z njimi igra in, da jih ne pogoltne.

Vsak dan, vsaj pet minut, zlagajte črke z otrokom. Otrok se bo zanje začel zanimati, zapomni si bo njihovo obliko in nenazadnje, začel jih bo primerjati z onimi, ki jih je že nekje videl.

Od starejšega otroka lahko že pričakujete, da bo začel sam sestavljati posamezne besede. Pozneje jih bo, ob vaši pomoči, začel postavljati na posamezne predmete, ki jih bodo besede označevale.

© First Features

Potrudite se, da boste pri svojem otroku čimprej razvili zanimanje za knjigo. Nikoli z otrokom tudi ne govorite v nekem, takolmenovanem otroškem govoru. Tako boste najbolj pomagali pri razvoju svojega otroka.

TENISKRA '86

Tenisači kranjskih DO Iskra organizirajo 13. in 14. septembra 8. tradicionalno prvenstvo posameznikov v tenisu TENISKRA '86.

Pričetek tekmovanja bo 13. septembra ob 9. uri na igriščih TK Triglav v Kranju.

Propozicije tekmovanja

- Na prvenstvu lahko nastopijo zaposleni v DO SOZD Iskra.
- Igrali bodo po pravilih TZJ.
- V 1. in 2. kolu se igra podaljšani niz.
- V nadaljevanju tekmovanja se igra na dva dobljena niza.

Kategorije

Moški

- A — do 35 let (roj. 1951 in mlajši)
- B — od 35 do 45 let (roj. 1950—1941)
- C — nad 45 let (roj. 1940 in starejši)

Ženske (brez starostne omejitve)

- Tolažilna skupina — (oblikuje se po 1. kolu)

Priznanja

Štirje prvouvrščeni igralci v vsaki kategoriji prejmejo priznanja.

Prijave

Prijave zbira Rajko Kožar, tel. 064/22-221 int. 29—52.

Ob prijavi dobite vse dodatne informacije.

Planinska sekcija kranjskih DO Iskra

PLANINSKI OBVEŠČEVALEC

Triglav - Fužinske planine

Planinska sekcija DO ISKRA Kranj bo priredila v nedeljo in ponedeljek 13. in 14. septembra izlet iz Vrat čez Triglav in Fužinske planine v Bohinj.

Zbrali se bomo v nedeljo ob 6. pred hotelom Creina, odkoder nas bo avtobus odpeljal do Aljaževega doma v Vratih. Tu se bomo razdelili v dve skupini: izkušenejši se bodo na vrh Triglava povzpeli čez Luknjo in Plemenice, ostali pa po Tominškovi čez Kredarico. Sestopili bomo na Planiko do Doliča, kjer bomo prespali. Naslednji dan bomo šli čez Kanjavec, na Hribarice in na Zelnarici ter Tičarico, »obrabi« prelepe Fužinske planine: Ovčarijo, Dedno polje, Pri jezeru in Vogar. Sestopili bomo v Staro Fužino, pri Sv. Janezu pa nas bo čakal avtobus. Za varno hojo bodo poskrbeli vodniki: Šparovec, Trilar, Čelik in Zelnik. Cena prevoza bo 1000 din.

Prijave in vplačila sprejemata V. Pakj iz tajništva DO ERO, tel.: 2822 in E. Erzetič v RR Telematika do četrta 10. septembra.

Planinsko srečno!

Mali oglasi

Yamaha, 12 strunsko akustično kitaro prodam. Telefon 061-213-213/34-69, ali popoldne 061-723-116.

Iskra Avtomatika

Kolesarska transverzala

V službi za družbeni standard, področja za kadrovske zadeve delovne organizacije Iskra Avtomatika, so pripravili program že tradicionalne kolesarske transverzale. Ker so na dosedanjih, dvakratnih transverzalah ljubitelji jeklenih konjičkov že dodobra spoznali poti, ki povezujejo TOZD Avtomatike, so se tokrat odločili za nekoliko zahtevnejšo turo, dolgo cca 270 km.

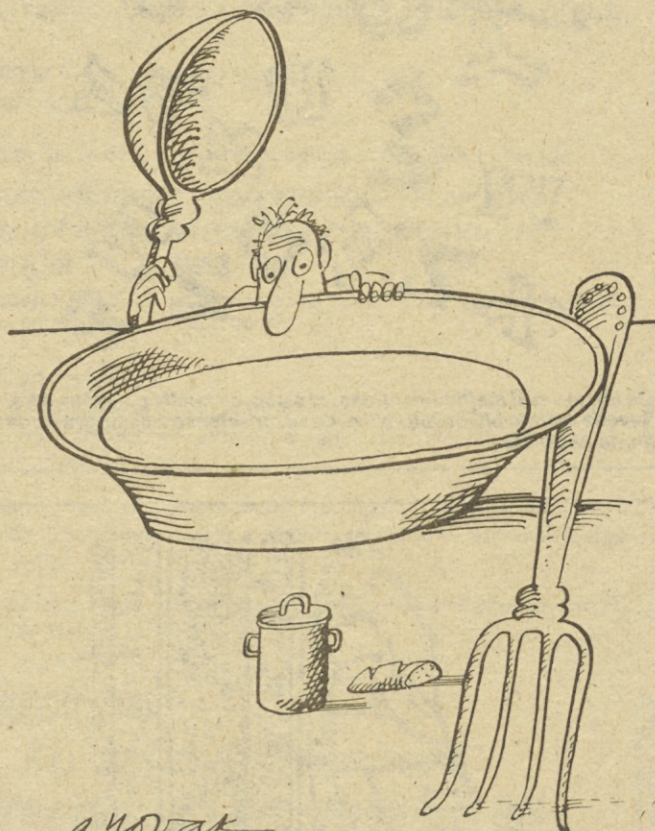
Kolesarji, ki se bodo najkasneje do 9. septembra prijavili v službi za družbeni standard in pri tem vplačali 3.000 dinarjev soudeležbe, bodo 12. septembra ob 7. startali izpred Centra sistemov za avtomatizacijo v Stegnah. Pot jih bo vodila do Kranja, Jesenic, Kranjske gore in čez zahtevni Vršič do Trente in Bovca, kjer je organizirano prenočišče. Nadalje se bodo odpeljali v Kobarid, Tolmin in Cerkljo, si ogledali znano partizansko bolnico Franjo in se prek Gorenje vasi in Škofje loke vrnili v Ljubljano.

Organizator vabi k sodelovanju tudi vse ostale Iskraše, ki ob prijavi prav tako plačajo 3.000 din (v kar je vračunano prenočišče); med tem, ko nosijo stroške prehrane sami.

Vsak udeleženec vozi na lastno odgovornost!

Nadaljne informacije lahko dobite v službi za družbeni standard, Ljubljana, Kotnikova 6, tel.: 312-322.

Š. D.

a. novak

Delavski standard

— ČUDOVITO IGRA...

ISKRA	KMETIJSKO OPRAVILO	REVIJA MLADIH	TRGOVSKI POPUST	MATERIJA SNOV	ZGORNJI DEL STOPALA	OLIVIER LAURENCE	ORGANIZ. SKUPINA LJUDI	GRŠKA MUZA KOMEDIJE
ŠTEVILO KI POVE UMRLJIVOST								
ZENSKA KI SE BAVIS PLAVANJEM								
HRVAŠKI SAHIST						ULICA		
KONJSKA SILA						GOVORNIK		
X	BREZALKO-HOLNA PIJAČA	SVITANJE 3			LOŠČILO	1		
OTOK V JADRANU		VEZNIK POVRŠ. MERA						TANTAL
ELEMENT KORALNIH OTOKOV				MESTO AALST				
OTROŠKO VOZILO			ISKRA	VSTOPNICA DOPISNICA				

Skuta-2532 m

PD Iskra bo organiziralo v soboto, 13. septembra izlet na Skuto. Dobili se bomo ob 6.30 pod uro na ljubljanski železniški postaji in se ob 6.40 z rednim avtobusom odpeljali v Kamniško Bistrico. Na Skuto nas bo pot peljala po nemarkiranih poteh čez Gamsov skret, zato bo tudi tura bolj zahtevna. Hoje do Skute bo 5 ur.

Vračali se bomo mimo bivaka čez Žmavčarje (4 ure) in se iz Bistrice odpeljali ob 20.10 v Ljubljano.

Izlet bo vodil Tone Burger, pri njem pa se lahko tudi prijavite in sicer po telefonu 572-247.

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.

Glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. 13. september 1987